

IV. Vývoj státních finančních aktiv a pasiv

Vývoj státních finančních aktiv a pasiv za 1. pololetí 2009 charakterizují následující údaje :

	S t a v k		Změna za
	1.1.2009	30.6.2009	1. pololetí 2009 (+,-)
			v mld. Kč
1. Prostředky státu na depozitních bankovních účtech SFA	41,1	216,2	+175,1
2. Pohledávky státu vůči zahraničí vč.pohledávek z deblokací	23,6	22,4	-1,2
3. Pohledávky státu vůči tuzemsku ve správě MF	23,3	25,0	+1,7
4. Majetkové účasti státu vůči zahraničí a tuzemsku ve správě MF	104,7	75,6	-29,1
z toho : převedené z České konsolidační agentury	5,7	5,7	-
převedené z České inkasní, s.r.o.	2,3	0,0	-2,3
5. Cenné papíry a ostatní finanční aktiva	76,4	199,5	+123,1
6. Státní půjčka MMF splacená a spravovaná ČNB	0,1	0,1	-
Státní finanční aktiva celkem	269,2	538,8	+269,6
1. Závazky z emise státních dluhopisů	952,2	1085,4	+133,2
v tom: v držbě u domácích bank	385,5	449,9	+64,4
v držbě u ostatních tuzemských subjektů	336,3	374,0	+37,7
v držbě u zahraničních subjektů	230,4	261,5	+31,1
2. Přímé a nepřímé závazky státu vůči zahraničí	47,6	51,8	+4,2
v tom: přímé vládní závazky vůči zahraničí	46,8	51,2	+4,4
směnky emitované k úhradě účasti státu u mezinárodních bank	0,8	0,6	-0,2
3. Závazky z nesplaceného upsaného kapitálu	55,4	51,4	-4,0
Státní finanční pasiva celkem	1055,2	1188,6	+133,4
Saldo státních finančních aktiv a pasiv	-786,0	-649,8	+136,2
v tom: pozice vůči bankovní soustavě	-287,4	-55,8	+231,6
pozice vůči ostatním subjektům v tuzemsku	-278,3	-313,2	-34,9
pozice vůči zahraničí	-220,3	-280,8	-60,5

Snížení celkového záporného salda státních finančních aktiv a pasiv o více než 136 mld. Kč je odrazem výrazného poklesu ve vztahu k tuzemským bankovním subjektům, kterého bylo dosaženo především na straně aktiv zvýšením držby cenných papírů, a to investováním dočasně volných prostředků souhrnného účtu státní pokladny do krátkodobých cenných papírů (pokladniční poukázky ČNB). Tento vliv byl částečně kompenzován růstem zadluženosti vůči tuzemským nebankovním subjektům a především vůči zahraničí. Z hlediska posuzování celkové finanční pozice státu je však nutno vzít v úvahu, že zmíněný nárůst držby krátkodobých cenných papírů ČNB současně znamenal záporný stav účtu Řízení likvidity státní pokladny (který není součástí státních finančních aktiv) v řádu 163 mld. Kč.

Celkové snížení záporného salda státních finančních aktiv a pasiv vůči tuzemské bankovní soustavě vykazované v rozsahu 231,6 mld. Kč se při současném nárůstu držby státních dluhopisů bankovními subjekty o 64,4 mld. Kč týkalo ve zvýšené míře i operací na souhrnném účtu státní pokladny. Při pololetním schodku státního rozpočtu na úrovni 68 mld. Kč, byly již v 1.pololetí 2009 prováděny předstihové emise státních dluhopisů k zajištění zdrojů dluhopisového krytí očekávaného výsledného schodku státního rozpočtu za rok 2009. Výnosy z těchto emisí státních dluhopisů byly umisťovány na umořovacím účtu SFA, jehož zůstatek tak za 1. pololetí vzrostl o 175,4 mld. Kč a dosáhl hodnoty 203,7 mld. Kč. Volné

peněžní zdroje nad úroveň krytí rozpočtového schodku mohly být proto krátkodobě finančně investovány do pokladničních poukázek ČNB, což se projevilo nárůstem těchto aktiv státu o 149 mld. Kč. Do konce roku 2009 se ovšem (obdobně jako tomu bylo v roce 2008) uvedená rozsáhlá finanční aktiva státu ve formě depozit SFA na umořovacím účtu a držených poukázek ČNB výrazně snížila.

Příčinou nárůstu záporného salda státních finančních aktiv a pasiv ve vztahu k tuzemským nebankovním subjektům o 34,9 mld. Kč bylo především zvýšení držby státních dluhopisů těmito subjekty o 37,7 mld. Kč, což se týkalo hlavně pojišťovacích společností a penzijních fondů, částečně pak i dalších finančních institucí. Tento vliv byl na straně státních finančních aktiv částečně kompenzován nárůstem pohledávek státu vůči tuzemsku, na němž se podílely hlavně pohledávky z realizovaných státních záruk.

Zvýšení záporného salda státních finančních aktiv a pasiv vůči zahraničí v rozsahu 60,5 mld. Kč bylo na straně pasiv rozhodující měrou ovlivněno nárůstem držby státních dluhopisů u zahraničních subjektů o 31,1 mld. Kč. K dalšímu prohloubení přispělo rovněž pokračující zvyšování přímých vládních závazků vůči zahraničí, t.j. závazků státu z úvěrů přijatých od Evropské investiční banky na infrastrukturální programy o 4,4 mld. Kč. Vlivem, korigujícím na straně pasiv uvedený nárůst záporného salda úhrnem o 4,3 mld. Kč, byl pokles závazků z titulu nesplaceného upsaného kapitálu u společnosti ČEPS, a.s. (uhrazena poslední splátka 1,3 mld. Kč) a u mezinárodních finančních institucí, kde byl vyjádřením dopadů kursových změn. Ve státních finančních aktivech se zhoršení pozice vůči zahraničí týkalo především majetkových účastí u mezinárodních bank a finančních institucí o 26,8 mld. Kč. Převažujícím vlivem (24,6 mld. Kč) přitom bylo vyjmutí členského podílu ČR v Mezinárodním měnovém fondu ke 30.6.2009 vzhledem k tomu, že tentýž podíl je již zahrnut v bilanci České národní banky a jeho další uvádění v rámci státních finančních aktiv by tak představovalo neodůvodněnou duplicitu. Další pokles byl v menší míře realizován rovněž u pohledávek z vládních úvěrů včetně pohledávek převzatých, a to o celkem 1,3 mld. Kč.

Operace s peněžními prostředky státu v tuzemsku

Příjmové a výdajové operace státního rozpočtu kryté prostředky depozitních bankovních účtů SFA včetně prostředků z přímých dlouhodobých úvěrů přijatých ze zahraničí se týkají rozpočtové kapitoly OSFA, transferů z této kapitoly do jiných rozpočtových kapitol a některých dalších příjmových a výdajových operací probíhajících zejména na umořovacím účtu SFA.

Za 1. pololetí roku 2009 ve srovnání se skutečností stejného období předchozího roku charakterizují tyto rozpočtové i mimorozpočtové operace údaje uvedené v následující tabulce:

v mil.Kč

	Skutečnost za 1.pololetí 2008	Skutečnost za 1.pololetí 2009	Index 2009/2008
A. Příjmy z operací na účtech SFA celkem	10 162,7	19 377,2	190,7
v tom: příjmové operace kapitoly OSFA	2 035,1	3 879,6	190,6
ostatní příjmové operace SFA	8 127,6	15 497,6	190,7
B. Výdaje z operací na účtech SFA celkem	13 905,9	17 960,2	129,2
v tom: výdajové operace kapitoly OSFA	128,2	1 364,3	1 064,2
transfery z OSFA do jiných rozpočtových kapitol	5 627,1	1 024,7	18,2
ostatní výdajové operace SFA	8 150,6	15 571,2	191,0
Saldo příjmů a výdajů z operací SFA celkem (- schodkové)	-3 743,2	1 417,0	x
z toho: za kapitolu OSFA vč. transferů	-3 720,2	1 490,6	x
Financování salda příjmů a výdajů operací SFA	3 743,2	-1 417,0	x
v tom: z prostředků depozitních účtů SFA z minulých let	-687,0	-6 222,3	905,7
z přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	4 407,2	4 731,7	107,4
z emisí státních dluhopisů	23,0	73,6	320,0

U operací za kapitolu OSFA vč. transferů bylo proti skutečnosti za 1. pololetí 2008 dosaženo přebytkového salda, a to v rozsahu přesahujícím 1 490 mil. Kč, což bylo odrazem výrazně vyšších příjmů při současném poklesu výdajů transferovaných do jiných rozpočtových kapitol.

Příjmy kapitoly OSFA ve výši cca 3 880 mil. Kč představovaly plnění na 80 % ročního rozpočtu, k čemuž přispěly zejména objemově významné příjmy z finančního investování na jaderném a důchodovém účtu (celkem 547 mil. Kč), příjmy z dividend (1 155 mil. Kč) a odvody od původců radioaktivních odpadů (706 mil. Kč). Transfery z výnosů privatizovaného majetku v úhrnné výši 1 404 mil. Kč zdrojově pokrývaly část úhrady za poslední splátku na nákup akcií ČEPS, a.s. (764 mil. Kč) a transfery do kapitoly MZe na programy protipovodňových opatření (640 mil. Kč).

Celkové přímé výdaje rozpočtové kapitoly OSFA v 1.pololetí 2009 dosáhly 1 364 mil. Kč, což tvoří plných 79,4 % rozpočtované hodnoty. Podstatnou část těchto výdajů přitom tvořila úhrada poslední splátky za odkup akcií společnosti ČEPS, a.s. ve výši 1 270 mil. Kč, která byla v souladu se splátkovým kalendářem realizována již v prvním pololetí 2009. Menší částky (v úhrnné výši téměř 52 mil. Kč) byly uvolněny na realizaci reformy veřejné správy, řešení mimořádných situací a posílení územně samosprávných celků. Standardní položkou byly výdaje na financování činnosti SÚRAO (Správa úložišť radioaktivního odpadu) v rozsahu 39 mil. Kč. Na restituční úhrady zemědělského majetku byla poskytnuta záloha ve výši 3 mil. Kč.

Transfery z kapitoly OSFA do jiných rozpočtových kapitol se na celkových výdajích podílely částkou 1 025 mil. Kč, což proti schválenému rozpočtu představuje plnění na 56,7 %. Největší podíl připadl na transfery do kapitoly MZe z titulu financování nových protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod (860,5 mil. Kč). Dalšími transfery účelových prostředků SFA bylo v kapitole MZe zajištěno rovněž krytí výdajů v rámci programů ve veřejném zájmu (75 mil. Kč) a programu na podporu konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu (75 mil. Kč). Zbývající, objemově méně významné transfery byly realizovány do kapitol MK a VPS na řešení problémů územně samosprávných celků.

Výrazné přebytkové saldo příjmů a přímých výdajů kapitoly OSFA ve výši 2,5 mld. Kč, které fakticky znamenalo nárůst prostředků na depozitních účtech SFA z minulých let se promítlo ve financování celkového salda operací SFA. Financování transferovaných výdajů je oproti pololetí roku 2008 podstatně nižší, a to z důvodu převedení výdajů na infrastrukturální projekty z úvěrů od EIB od roku 2009 do kapitoly Státní dluh.

Pokud jde o ostatní příjmové a výdajové operace na depozitních účtech SFA, došlo u příjmových operací k inkasu nerozpočtovaných úrokových premií z emisí SDD, které byly na umořovacím účtu realizovány v částce 253,4 mil. Kč, což je hodnota výrazně větší než v 1. pololetí 2008. Část ostatních výdajových operací realizovaných na umořovacím účtu ve výši 15 497,6 mil. Kč, která byla plně pokryta z rozpočtové kapitoly Státní dluh, se týká především swapových operací, výplaty kuponů a úhrad splátek diskontovaných úroků SPP a SDD.

Přehled o **financujících operacích**, které byly za 1. pololetí 2009 realizovány na korunových depozitních účtech SFA, zejména na účtu umořovacím, podává v porovnání se skutečností za stejné období roku 2008 následující tabulka:

Financující operace na depozitních účtech SFA	v mil.Kč	
	Skutečnost za 1. pololetí 2008	Skutečnost za 1.pololetí 2009
1. Saldo revolvingových a jiných emisí SPP na umořovacím účtu	-49 293,0	1 088,0
2. Saldo repo operací se zástavou SDD	-5 800,3	0,0
3. Výnosy z tuzemských emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	71 370,5	144 900,5
4. Výnosy ze zahraničních emisí dlouhodobých státních dluhopisů	49 316,3	33 781,9
5. Splátky jistiny střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů	-34 946,4	-50 441,7
6. Převod výnosů z emisí státních dluhopisů na financující účet státní pokladny	10 900,0	46 500,0
7. Výnosy z čerpání přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	4 407,2	4 731,7
8. Splátky jistiny dlouhodobých úvěrů ze zahraničí	-4 236,3	-318,2
9. Změna stavu krátkodobých prostředků na depozitních účtech SFA	-29 641,9	-175 093,6
10. Saldo operací finančního investování (- převaha nákupu cenných papírů)	-7 948,1	-1 323,6
Celkové saldo financujících operací na depozitních účtech SFA	4 128,0	3 825,0

Výše uvedené údaje potvrzují převažující podíl výnosů z emisí státních dluhopisů na umořovacím účtu k zajištění předstihového krytí očekávané vysoké schodkovosti státního rozpočtu ve druhé polovině roku 2009. To je zřejmé zejména z vazby mezi výnosy z emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a změnou stavu krátkodobých depozit SFA. Současně v důsledku realizace záměru zvyšujícího se užití výnosů z emisí SDD ke splátkám dluhu z emisí SPP dosahuje saldo čerpání a splátek SPP objemově významně nižší hodnoty na úrovni 1 mld. Kč. Výnosy z přímých dlouhodobých úvěrů ze zahraničí, t.j. konkrétně z úvěrových tranší čerpaných od EIB (4 731,7 mil. Kč), pokryly v 1. pololetí 2009 v plné výši příslušné infrastrukturní rozpočtové výdaje, transferované z OSFA celkovém rozsahu 4 689,9 mil. Kč.

Jak již bylo uvedeno výše, volné krátkodobé peněžní prostředky nad úroveň krytí rozpočtového schodku umožnily v rámci řízení likvidity souhrnného účtu státní pokladny provádět rozsáhlé finanční investování na účtu Řízení likvidity státní pokladny operacemi nákupu a zpětného prodeje pokladničních poukázek ČNB. Za 1. pololetí 2009 dosáhl výnos z tohoto krátkodobého finančního investování částky 903,9 mil.Kč.

Na jaderném účtu SFA byly v 1. pololetí 2009 proinvestovány prostředky v úhrnném objemu 7 715,1 mil. Kč, a to 3 754,4 mil. Kč do REPO operací s poukázkami ČNB v nominální hodnotě 3 756,9 mil. Kč, dále 2 530,6 mil. Kč do nákupu státních pokladničních poukázek (SPP) v nominální hodnotě 2 569,6 mil. Kč a 1 430,1 mil. Kč též do státních dlouhodobých a střednědobých dluhopisů (SDD) v nominální hodnotě 1 500 mil. Kč. Hrubý výnos pro jaderný účet z tohoto finančního investování, dosažený v uvedeném období bez narostlého úroku, činil téměř 82,4 mil.Kč. V dubnu byla na jaderný účet připsána rovněž výplata ročních kuponů z veškerých držených SDD, která činila 305,5 mil. Kč.

V souladu s novelou zákona č.218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech byl ve státních finančních aktivech zřízen účet Rezervy pro důchodovou reformu (důchodový účet), na kterém jsou soustředovány zejména rozdíly z příjmů a výdajů připadajících na důchodové pojištění. V 1.pololetí 2009 byly na tomto účtu proinvestovány prostředky v objemu 131 623 mil. Kč, a to 129 393,4 mil. Kč do REPO operací s poukázkami ČNB v nominální hodnotě 129 533,1 mil. Kč a dále 2 229,6 mil. Kč do nákupu státních pokladničních poukázek (SPP) v nominální hodnotě 2 238,8 mil. Kč. Pro důchodový účet bylo z tohoto finančního investování dosaženo hrubého výnosu cca 159,3 mil. Kč.

Státní zahraniční pohledávky

Stav zahraničních pohledávek se snížil o 1,2 mld. Kč, přičemž se stoprocentně jednalo o snížení vůči zahraničním dlužníkům. Pokles stavu byl z větší části (0,8 mld. Kč) způsoben vyúčtovanými debetními kursovými rozdíly ze změn kursů cizích měn (hlavně USD) vůči české koruně. Co se týče struktury jednotlivých bloků státních zahraničních pohledávek, nedošlo zde k žádné výrazné změně.

v mil. Kč

	Státní zahraniční pohledávky celkem	v tom :					
		vládní pohledávky	podíl v %	převzaté zahraniční pohledávky	podíl v %	pohledávky za deblokátory	podíl v %
Stav - k 1. 1.2009	22 365,2	14 933,5	66,8	7 060,6	31,6	371,1	1,7
- k 30.6.2009	21 252,2	14 236,1	67,0	6 600,8	31,1	415,3	2,0
Změna stavu za 1.pololetí (+,-)	-1 113,0	-697,4		-459,8		44,2	
z toho : vyúčtované debetní kursové rozdíly	-791,6	-484,3		-285,3		-22,0	

Po eliminování zmíněného vlivu debetních kursových rozdílů se u jednotlivých bloků zahraničních pohledávek jednalo o následující operace.

U vládních pohledávek vůči zahraničí se úhrady realizované do státního rozpočtu v úhrnném objemu 242 mil. Kč týkaly splátek jistiny a úroků z Alžírsku (174,2 mil. Kč), inkasa z deblokace vůči Barmě (64 mil. Kč při disážíu 30,1 mil. Kč) a splátky z Iráku (3,8 mil. Kč). Ve výši 79,7 mil. Kč se jednalo o navýšení z titulu vyúčtování připsaných úroků. Za účelem následné dealokace v rámci tzv. odúčtování splátek, byly z vládních do převzatých převedeny pohledávky vůči Alžírsku ve výši 20,7 mil. Kč.

U zahraničních pohledávek převzatých od ČSOB se splátky ve prospěch příjmů státního rozpočtu, inkasované ve výši 5,6 mil. Kč, týkaly příjmů z deblokace pohledávky vůči Alžírsku při disážíu 4,6 mil. Kč. Navýšení pohledávky se v objemu 22,7 mil. Kč týkalo vyúčtovaných úroků. V rozsahu 207,7 mil. Kč byl realizován převod pohledávky vůči Indii na deblokátora (společnost FID Group).

U pohledávek za deblokátory došlo i přes inkaso splátek v rozsahu 94,4 mil. Kč od společnosti FID Group a navazujícímu odpisu ve výši smluvně dohodnutého disážia (47,1 mil. Kč) k celkovému navýšení pohledávek o 44,2 mil. Kč. Zmíněný nárůst je důsledkem výše uvedeného převodu pohledávky za Indií.

V rámci státních finančních aktiv je do oblasti zahraničních pohledávek zahrnována i pohledávka státu za iránskou státní společností APPI z titulu realizované státní záruky, jejíž hodnota se pohybuje na úrovni 1,2 mld. Kč.

Změny v majetkových účastech státu u mezinárodních a tuzemských společností

Stav majetkových účastí u mezinárodních bank v souladu s metodikou účetnictví zaváděnou ve všech kapitolách Ministerstva financí vyjadřuje od počátku roku 2008 hodnotu celkového upsaného kapitálu. Ve sledovaném období došlo k poklesu stavu vykazovaného k 1.1.2009 ve výši 87,8 mld. Kč. na 61 mld. Kč k datu 30.6.2009. Celkové snížení o 26,8 mld. Kč představovalo již zmiňované vyjmutí členského podílu v MMF (24,6 mld. Kč), zbývající část tvoří hodnota vyúčtovaných debetních kursových rozdílů.

U závazků z titulu nesplaceného upsaného kapitálu se jednalo o snížení ve výši 4,1 mld. Kč, přičemž v objemu 2,1 mld. Kč šlo o vliv debetních kursových rozdílů. V objemu 0,7 mld Kč se pak jednalo o snížení závazku z titulu úhrady majetkového podílu u Evropské investiční banky (dne 24.3.2009 byla provedena osmá splátka podílu na upsaném kapitálu a na rezervách – obě tyto splátky představovaly částku 27 749 846,85 EUR a byly provedeny v rámci výdajů kapitoly VPS). Snížení závazků o téměř 1,3 mld. Kč pak představuje úhrada poslední splátky za akcie společnosti ČEPS, a.s., která proběhla v souladu se splátkovým kalendářem v závěru června 2009.

Ze státních finančních aktiv byla vyjmuta majetková účast státu u akciových společností Technoexport a Strojimport, přesahující 2,3 mld. Kč v souvislosti s přijetím rozhodnutí o jejich privatizaci.

Příjmy z dividend (které jsou součástí příjmů kapitoly OSFA) inkasované od společnosti ČEPS, a.s. ve výši téměř 506,2 mil. Kč, byly použity na nákup akcií této společnosti od ČEZ, a.s.

Státní půjčky, návratné finanční výpomoci a jiné tuzemské pohledávky státu

Stav pohledávek státu z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí vedených ve státních finančních aktivech zůstal v 1. pololetí 2009 prakticky nezměněn na úrovni cca 14,2 mld. Kč. Tyto pohledávky se týkají státních půjček a návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtových kapitol VPS a OSFA (t.j. krytých z prostředků státních finančních aktiv).

Nově nebyly v 1. pololetí 2009 poskytnuty z rozpočtových kapitol VPS a OSFA žádné návratné finanční výpomoci.

Po zahrnutí dalších pohledávek z návratných finančních výpomocí poskytnutých z ostatních kapitol státního rozpočtu a evidovaných mimo bilanci státních finančních aktiv a pasiv bylo splácení návratných finančních výpomocí jednotlivými dlužníky realizováno na

příjmové účty kapitoly VPS v rozsahu 30,8 mil. Kč a týkalo se půjček poskytnutých na podporu ekologických opatření (výstavba vodovodů, kanalizací a ČOV).

V rámci podrozvahové evidence státních finančních aktiv jsou vedeny též pohledávky státu za organizacemi, kterým byly v roce 1991 ze státních prostředků poskytnuty zálohy na budoucí odkoupení splatných pohledávek za odběrateli v Iráku v souvislosti s uvalením hospodářského embarga na Irák a Kuvajt. Na základě rekonciliace pohledávek za iráckými odběrateli a dohody o náhradním plnění získaly poškozené organizace cenné papíry splatné v letech 2020 až 2036. Úhrnná hodnota pohledávky státu z tohoto titulu představuje hodnotu 1 417,7 mil. Kč.

Stav a vývoj státních záruk

Během prvního pololetí roku 2009 došlo k mírnému poklesu vykazovaného stavu potenciálních závazků státu z poskytnutých záruk (včetně závazků vyplývajících ze zákona č.77/2002 Sb. týkajícího se transformace s.o. České dráhy), a to z celkové hodnoty 203 mld. Kč na hodnotu 200 mld. Kč.

+ zvýšení stavu - snížení stavu	Státní záruky celkem	v tom :		
		standardní záruky	nestandardní záruky	záruky ze zákona č.77/2002 Sb.
Stav k 1.1.2009	203,0	39,0	157,0	7,0
Poskytnutí nových státních záruk	-	-	-	-
Čerpání nových tranší úvěrů	-	-	-	-
Vyúčtování úroků a poplatků	+1,2	+0,9	-	+0,3
Splátky úvěrů dlužníky	-0,1	-0,1	-	-
Realizace státních záruk	-1,7	-1,4	-	-0,3
Úhrada ze státního rozpočtu	-1,4	-1,4	-	-
Jiná změna stavu státních záruk	-	-	-	-
Kursově rozdíly	-1,0	-1,0	-	-
Stav k 30.6.2009	200,0	36,0	157,0	7,0

Úhrn tzv. standardních státních záruk, tj. celkový rozsah potenciálních závazků státu z poskytnutých bankovních úvěrů krytých standardními státními zárukami ČR, se za první pololetí roku 2009 snížil ze 39 mld. Kč na 36 mld. Kč, tedy o 3 mld. Kč. Příčinou poklesu byly vedle promítnutých kursových rozdílů výhradně uskutečněné splátky úvěrů, včetně splácení v rámci realizace státních záruk, a to při nulovém čerpání nových úvěrů, resp. dalších tranší garantovaných úvěrů.

V roce 2009 dále pokračoval vliv zákonného omezení nově poskytovaných státních záruk, nebyla proto poskytnuta žádná nová státní záruka. Vyúčtování splatných úroků a poplatků bylo provedeno v úhrnné výši 0,9 mld. Kč.

Na změně stavu úvěrů krytých standardními státními zárukami se výrazně projevilo vyúčtování kreditních kursových rozdílů v rozsahu cca 1 mld. Kč, které bylo odrazem především posilujícího směnného kurzu české koruny vůči EUR, v nichž je vedena významná část garantovaných úvěrů, poskytnutých zahraničními bankami.

Celkový rozsah splátek státem zaručených úvěrů z vlastních zdrojů dlužníků představoval za 1. pololetí 2009 částku 259,9 mil. Kč. Splatné části jistiny a úroků uhradila společnost Mufis, a.s. ve výši 37,3 mil. Kč (projekt rozvoje obcí ČR). Splatné úroky v úhrnné výši 67,2 mil. Kč ze zaručovaných úvěrů na nové vozy od společnosti EUROFIMA a splatnou část jistiny a úroků ve výši 155,4 mil. Kč z úvěru na pendolina uhradila akciová společnost České dráhy.

Část splátek jistiny a úroků z úvěrů, za něž stát převzal záruku, byla v 1. pololetí 2009 provedena přímo ze státního rozpočtu, aniž by se fakticky jednalo o realizaci státních záruk, neboť příslušní dlužníci nebyli z tohoto titulu zavázáni státu. Tyto úhrady v celkové výši téměř 1 406 mil. Kč se týkaly jmenovitě splácení jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých na rozvojové projekty v minulých letech Evropskou investiční bankou, kde jako finanční manažer a současně jako formální dlužník vystupuje ČMZRB. Ze státního rozpočtu tak byly uhrazeny splátky úvěrů na výstavbu dálnic (639,3 mil. Kč), zlepšení stavu mezinárodních silnic (110,7 mil. Kč), program E- roads II (143,1 mil. Kč), opravy silnic (154,7 mil. Kč), odstranění povodňových škod (318,8 mil. Kč) a podporu vodohospodářských investic (39,2 mil. Kč).

Vlastní realizace státních záruk se uskutečnila v celkové výši 1 683,5 mil. Kč, přičemž převážný podíl představovaly splatné částky státem garantovaných úvěrů poskytnutých v minulosti s.o. České dráhy a na základě zákona č.77/2002 Sb. převedených na Správu železniční dopravní cesty, s.o. Jednalo se fakticky o rozpočtové zajištění splátek všech účelových položek úvěrů, poskytnutých na výstavbu I. a II. železničního tranzitního koridoru. Vedle výše uvedených úvěrů byly formou realizace státní záruky uhrazeny v částce 322 mil. Kč rovněž závazky SŽDC, za něž stát převzal ručení podle zákona č.77/2002 Sb.

U nestandardních státních záruk došlo za 1. pololetí 2009 pouze k mírnému poklesu stavu o 2,4 mil. Kč. Tuto poměrně nevýraznou změnu stavu představuje refundace vyplacené zálohy odškodnění ČSOB, a.s. ze státního rozpočtu, která vedla ke snížení dosavadního závazku z titulu nestandardní státní záruky vydané roce 2000 ve prospěch České národní banky k pokrytí ztrát vzniklých v souvislosti se Smlouvou a slibem odškodnění strategického investora Investiční a poštovní banky.

v mil. Kč

+ zvýšení stavu pohledávek - snížení stavu pohledávek	Stav pohledávek k 1.1.2009	Změny za 1.pol. 2009		Stav pohledávek k 30.6.2009
		realizace záruk	jiné změny	
Správa železniční dopravní cesty, s.o.	6 185,4	1 361,5		7 546,9
Chepos Engineering, s.r.o.	824,9		-43,8	781,1
Alumina Plant Project of Iran	1 235,1		-65,6	1 169,5
VLT, a.s. (Zetor Brno,s.p.)	1 575,8			1 575,8
Mítas, a.s., Praha	180,7			180,7
Pohledávky z realizovaných standardních záruk	10 001,9	1 361,5	-109,4	11 254,0
Správa železniční dopravní cesty, s.o. (ze zákona 77/2002 Sb.)	453,4	322,0		775,4
Pohledávky z realizovaných záruk celkem	10 455,3	1 683,5	-109,4	12 029,4

Stav pohledávek státu z realizovaných státních záruk vykázal v 1. pololetí 2009 nárůst ze 10,5 mld. Kč na 12 mld. Kč, a to zejména vlivem realizace splátek státem zaručovaných úvěrů z prostředků státního rozpočtu. Vývoj stavu pohledávek státu z realizovaných státních záruk byl částečně ovlivněn také kursovými dopady v případě pohledávek za společnostmi Chepos Engineering, s.r.o. a za iránskou státní firmou APPI, které jsou od roku 2002 vedeny v USD. Vzhledem k posílení kursu české koruny vůči USD se kursově rozdílly projevíly snížením stavu pohledávek státu z tohoto titulu o cca 109 mil. Kč.